

Ο Προκαθήμενος της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Αλβανίας κάλεσε τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο σε πανορθόδοξη διαβούλευση του Ουκρανικού Ζητήματος

Στις 29 Μαρτίου 2019 η Ορθόδοξος Εκκλησία της Αλβανίας ανάρτησε στην επίσημη ιστοσελίδα της την επιστολή του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ.κ. Αναστασίου στον Προκαθήμενο της Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Πρόσφατα δημοσιεύθηκε (26.3.2019) η είδηση ότι: «Στήν κατηγορία τών κειμένων Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας εντάχθηκε ή ιταλική μετάφραση του Πατριαρχικού Γράμματος τής 9.3.2019». Κατόπιν τούτου δημοσιοποιείται ή σχετική απάντηση τής Όρθοδόξου Αυτόκεφάλου Έκκλησίας τής Άλβανίας (21.3.2019).

Η έκτενης «διδαχή» τών πρώτων σελίδων του ώς άνω Πατριαρχικού Γράμματος δεν άφορουσε στό έλάχιστο στην άπορία πού διατυπώθηκε στό πρώτο άπαντητικό Γράμμα τής Όρθοδόξου Αυτόκεφάλου Έκκλησίας τής Άλβανίας (14.1.2019). Γι' αυτό στην δεύτερη άπάντηση δέν υπήρξε καμιά άναφορά σέ αυτήν. Τό συγκεκριμένο κείμενο δίνει τήν έντύπωση Έγκυκλίου πρός πολλαπλούς άποδέκτες' και ήδη έχει προκαλέσει άνάλογες συζητήσεις.

Παναγιώτατε καί Θειότατε Αρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καί Οικουμενικέ Πατριάρχα, έν Χριστώ τῷ Θεῷ λίαν άγαπητέ καί περιπόθητε άδελφέ καί συλλειτουργέ τής ήμῶν Ταπεινότητος, Κύριε Βαρθολομαΐε, τήν Ύμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα έν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, υπερέδιστα προσαγορεύομεν.

Μετά πολλοῦ ένδιαφέροντος άναμείναντες τήν άπάντησιν τής Ύμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς, πρός υπέρβασιν του προβληματισμοῦ τής Όρθοδόξου Αυτόκεφάλου Έκκλησίας τής Άλβανίας, ώς πρός τόν Προκαθήμενον τής νέας Όρθοδόξου Αυτόκεφάλου Έκκλησίας τής Ούκρανίας, έλάβομεν τό από 20ης Φεβρουαρίου 2019 Γράμμα Αύτῆς καί διεξοδικῶς έμελετήσαμεν έν τῇ συνεδρία τής Ίερᾶς ήμῶν Συνόδου (7 Μαρτίου έ. έ.) τά έν αὐτῷ διαλαμβανόμενα, έπί τῶν όποίων λόγω τής κρισιμότητος του θέματος, όφείλομεν νά δώσωμεν, μετ' ειλικρινουῶς πάντοτε σεβασμοῦ, ώρισμένες έξηγήσεις καί διασαφήσεις.

1. Εἰς τό ἡμέτερον Γράμμα τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. οὐδεμία ὑπῆρξεν ἀμφισβήτησις περὶ τῆς εὐθύνης καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά ἀπονέμη Αὐτοκεφαλίαν, ὡσάκις αἱ συνθῆκαι τό ἐπιβάλλουν. Διερωτήθημεν κυρίως περὶ τῆς διαδικασίας καὶ ἰδιαιτέρως περὶ ἑνός θεμελιώδους σημασίας διὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἐκκλησιολογίαν ζητήματος. Τά γραφόμενα εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ Ὑμετέρου ἀπαντητικοῦ Γράμματος προφανῶς δέν ἀφοροῦν εἰς τὴν διατυπωθεῖσαν ἡμετέραν ἀπορίαν. Διὰ τοῦτο οὐδόλως θά ἀναφερθῶμεν ὧδε εἰς αὐτά.

Περιορίσθημεν, ἀπλῶς, ἄνευ οἰουδήποτε ἐπηρεασμοῦ ὑπὸ ἐπιχειρηματολογίας ἄλλων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, νά ἐπισημάνωμεν τρία μόνον θέματα ἄμεσον σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἀγιοπνευματικὴν παραδόσιν καὶ συνείδησιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας: α) τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, β) τὴν Ἀποστολικὴν Διαδοχὴν καὶ γ) τὴν Συνοδικότητα.

Ἡ ἀνησυχία ἡμῶν ἐπεκεντρώθη ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τό καίριον θέμα τῆς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων, τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Διὸ ὑπεγραμμίσθη προπαντός ὁ δόλιος ρόλος τοῦ αὐτοκαλουμένου «Ἐπιτίμου Πατριάρχου Κιέβου καὶ πάσης Ρῶς-Οὐκρανίας» κ. Φιλαρέτου καὶ διετυπώθησαν θεολογικαὶ ἐπιφυλάξεις, ὡς πρὸς τὴν ἀγιοπνευματικὴν ἐγκυρότητα τῶν ὑπ' αὐτοῦ τελεσθεισῶν χειροτονιῶν, δοθέντος ὅτι ἡ θεία Χάρις δέν ἐπενεργεῖ, ὅταν ὁ τελετουργός εἶναι καθηρημένος, ἀφωρισμένος καὶ ἀναθεματισμένος· καὶ ὅτι ὁ κανονικῶς χειροτονῶν Ἐπίσκοπος δέν ἐνεργεῖ ἐξ ἰδίας δυνάμεως, ἀλλ' ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας, μοναδικοῦ φορέως τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Διερωτώμεθα κατὰ πόσον ἡ ἐπαναφορά τοῦ κ. Φιλαρέτου εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν καθιστᾷ αὐτομάτως ἐγκύρους τὰς τελεσθείσας ὑπ' αὐτοῦ χειροτονίας.

2. Ἡ συσχέτισις καὶ ἀναλογία τοῦ Οὐκρανικοῦ ζητήματος πρὸς τό Μελιτιανόν Σχίσμα τοῦ 4ου αἰῶνος, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ἐκτενὴς ἀναφορά ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι, δέν ἔλυσεν τὰς ἀπορίας ἡμῶν. Ἀντιθέτως ἡ προσεκτικὴ μελέτη αὐτοῦ ὁδηγεῖ εἰς διαφορετικὰ συμπεράσματα: Συμφώνως πρὸς τὴν Πραγματεῖαν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἀγχιάλου καὶ μετέπειτα Σμύρνης κυροῦ Βασιλείου, τὴν ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν ἐσωκλείστως, εἰς τό παράρτημα «Περὶ τοῦ Σχίσματος τῶν Μελιτιανῶν πλατύτερον» καταγράφονται τὰ ἑξῆς: «Ἡ διόρθωσις ἐγένετο διὰ παραδοχῆς τοῦ μὲν Μελιτίου μόνον ἐν τῇ ἐπισκοπικῇ τιμῇ ἄνευ τοῦ λειτουργεῖν, τῶν δὲ ὑπ' αὐτοῦ, καίπερ καθηρημένου, χειροτονηθέντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων μετὰ τῆς αὐτῆς συνθήκης καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως διὰ τοῦ ὀγδόου κανόνος διετάξετο περὶ παραδοχῆς τῶν Καθαρῶν εἴτε Νοβατιανῶν, **τούτέστιν δι' ἀπλῆς χειροθεσίας μετ' εὐχῆς βεβαιωθέντων ἐκάστων** ἐν τοῖς οἰκείοις ἱερατικοῖς βαθμοῖς». Ἡ τελευταία ἐπεξηγηματικὴ φράσις παρελήφθη εἰς τό Ὑμέτερον Γράμμα.

Πράγματι, σχετικῶς πρὸς τὴν διαδικασίαν τῆς διορθώσεως τοῦ Σχίσματος ὁ Μ. Ἀθανάσιος διευκρίνισεν: «ἔδοξεν... τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ κατασταθέντας **μυστικωτέρα χειροτονία βεβαιωθέντας** κοινωνηθῆναι ἐπὶ τούτοις, ἐφ' ὧτε ἔχειν μὲν αὐτοὺς τὴν τιμὴν καὶ λειτουργεῖν, δευτέρους δὲ εἶναι ἐξάπαντος πάντων τῶν ἐν ἐκάστη παροικίᾳ»(1). Ὁ Μητροπολίτης Βασίλειος ἐπέλεξεν τὴν ἐκδοχὴν, ὅπως προανεφέρθη, ὅτι ἔγιναν ἀποδεκτοὶ εἰς κοινωνίαν δι' ἀπλῆς χειροθεσίας μετ' εὐχῆς. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἐμβριθῆς ἱστορικός ἀοίδιμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν

Χρυσόστομος Παπαδόπουλος συνοψίζει: «Ἡ Σύνοδος ἐπελήφθη καί τοῦ ζητήματος τοῦ Μελιτίου Λυκοπόλεως (Καν. 4). Εἰς τόν Μελίτιον ἐπετράπη νά μένην Λυκοπόλει καί νά ἔχη τήν τιμήν τοῦ Ἐπισκόπου, ἄνευ τοῦ δικαιώματος τοῦ διοικεῖν τήν Ἐπισκοπήν Λυκοπόλεως καί τοῦ χειροτονεῖν. Ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ (τοῦ Μελιτίου) βρεβίον (κατάλογον) τῶν ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντων Ἐπισκόπων ἀνερχομένων εἰς 29. Τούτους δέ ἡ Σύνοδος φιλανθρωπευομένη ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ ἀξιώματι αὐτῶν διά νέας ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, «μυστικωτέρα χειροτονία βεβαιωθέντας», ὑπό τόν ὄρον ὅπως διατελῶσι δεύτεροι μετά τούς κανονικούς Ἐπισκόπους, ὑπόκεινται τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀλεξανδρείας, **μή μετέχωσι δέ τῆς ἐκλογῆς Ἐπισκόπων**. Ἡδύναντο δέ οὗτοι νά ἐκλέγωνται εἰς κενουμένας θέσεις Ἐπισκόπων. Μόνος ὁ Μελίτιος δέν ἠδύναντο νά ἐκλεγῆ»(2).

Συνεπῶς, ἡ διόρθωσις τοῦ Σχίσματος τῶν Μελιτιανῶν καί ἡ κατ' οἰκονομίαν ἔνταξις τῶν ἀκύρως ὑπό τοῦ Μελιτίου χειροτονηθέντων περιελάμβανεν τὰς ἐξῆς φάσεις: α) μετάνοιαν, β) ἐπίθεσιν χειρῶν ὑπό κανονικοῦ Ἐπισκόπου – τοῦ ἐλαχίστου ἀναγκαίου διά τήν ἐπισφράγισιν τῆς Ἀποστολικῆς Διαδοχῆς, γ) εὐχήν καί δ) τελικῶς τήν εἰρήνευσιν. Πρόκειται περὶ ἀρχῆς ἰσχυοῦσης δι' ἀπάσας τὰς περιπτώσεις ἐπανεντάξεως σχισματικῶν εἰς τήν Ὀρθοδοξον Ἐκκλησίαν καί καθορίζουσιν ἐνδιαφέρουσιν διεξοδον εἰς τό ὑφιστάμενον πρόβλημα.

Μολονότι ἡ περίπτωσις τοῦ κ. Φιλαρέτου ὁμοιάζει ἐκπληκτικῶς πρὸς τήν ἀντίστοιχον τοῦ Μελιτίου, ἐπιστρέψαντος μόνον «ἐν ψιλῇ ἐπισκοπικῇ τιμῇ»(3), ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἢ αὐθεντίας», ἡ ἐπιδεικνυομένη πρὸς αὐτόν ἀνοχή παραμένει ἀνεξήγητος. Ὁ κ. Φιλάρετος ἐπανεντάχθη ἐν τῇ κανονικῇ Ἐκκλησίᾳ (ἄγνωστον ἐάν ὑπέβαλε αἴτησιν μετανοίας) καί αἱ προηγηθεῖσαι ἀνυπόστατοι ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις αὐτοῦ ἐπεκυρώθησαν συλλήβδην διά συνοδικῆς μόνον πράξεως. Οὗτος ἐπανειλημμένως δημοσίως καυχᾶται ὅτι «ἦτο, εἶναι καί θά εἶναι ὁ Πατριάρχης Κιέβου καί πάσης Ρώσ-Οὐκρανίας», ἐξακολουθεῖ νά φέρῃ τό ἰδιάζον ρωσικόν πατριαρχικόν ἐπανωκαλύμμαχον συμπεριφερόμενος ὡς Πατριάρχης. Παρέμεινεν ὁ κύριος ρυθμιστής εἰς τήν κληθεῖσαν Ἐνωτικὴν Σύνοδον, τήν ἐκλέξασαν τόν ὑπ' αὐτοῦ ἀκύρως «χειροτονηθέντα» κ. Ἐπιφάνιον, εἶναι σήμερον μόνιμον μέλος τῆς Συνόδου καί διακηρύσσει ὅτι εἶναι ὁ Ποιμενάρχης ὅλων τῶν ἐνοριῶν τοῦ Κιέβου. Τὰ γεγονότα αὐτά προφανῶς δέν εἶναι ἄγνωστα οὔτε ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς σημασίας.

Ἐν κατακλείδι, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τό Μελιτιανόν Σχίσμα δέν ἐθεραπεύθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, εἰς τήν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποῦ ἀνήκεν ὁ Μελίτιος ὡς Ἐπίσκοπος Λυκοπόλεως Αἰγύπτου, ἀλλά δι' ἀποφάσεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

3. Ἡ περίπτωσις ἐξάλλου τοῦ Οὐκρανικοῦ ζητήματος οὐδεμίαν ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τήν ROCOR (Russian Orthodox Church Outside Russia). Αὕτη ἀναφέρεται εἰς ἀποκοπήν τῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, τελούσης ὑπό Σοβιετικὴν ἐπιτήρησιν. Δέν ὑπῆρξαν ἀφορισμοὶ οὔτε ἀναθεματισμοὶ καί ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ δέν ἠμφισβητήθη. Ὅτε κατέρρευσε τό ἀθεϊστικόν καθεστῶς, ἐπῆλθεν ἡ ἐπανένωσις. Εἶναι δέ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ διόρθωσις τῆς

διασπάσεως, συνετελέσθη δι'εϊδικῆς ἱεροτελεστίας καί εὐχῆς ἐπανεντάξεως ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Σωτήρος.

Ὅσον διά τό Βουλγαρικό Σχίσμα οὐδεμία σχέσις ἢ ἀναλογία ὑφίσταται πρὸς τό Οὐκρανικό ζήτημα. Τό τελευταῖον ἀφορᾷ εἰς ἐσωτερικό ρῆγμα μιᾶς τοπικῆς ἐκκλησίας, ἐνῶ τό Βουλγαρικό εἰς μίαν μακροχρόνιον ἀποχώρησιν ὀλοκλήρου λαοῦ ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον καί ὀλόκληρον τήν Ὁρθοδοξίαν. Ἡ διόρθωσις του ἤρχισεν κατά τήν Πανορθόδοξον Ἐπιτροπήν τήν συνελθοῦσαν διά τήν προετοιμασίαν τῆς Πανορθόδοξου Προσυνόδου ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (Ἰούνιος 1930). Βασικός ὅρος, ὁ ὁποῖος ἐτέθη καί τελικῶς ἐτηρήθη, ἦτο ἡ αἴτησις συγγνώμης ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Τελικῶς δέ κατόπιν μακροχρονίων πολυπλόκων διαβουλεύσεων τό Σχίσμα ἐλύθη τό 1945, μέ ἀποτέλεσμα τήν εἰρήνευσιν τῆς Πανορθόδοξου Οἰκουμένης.

4. Ἄνεπιφυλάκτως συμμεριζόμεθα τήν μέριμναν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, προκειμένου νά παρασχεθῇ μία δυνατότης εἰς τούς ἐν Οὐκρανία πιστούς, θύματα ἐσωτερικοῦ μακροχρονίου διχασμοῦ, νά ἐπανέλθουν εἰς τούς κόλπους τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὅμως προφανές ὅτι ἡ ἐπιδιωχθεῖσα εἰρήνευσις δέν ἔχει ἐπιτευχθῆ, ἐφ' ὅσον ἐνενήντα Ἀρχιερεῖς καί ἄνω τῶν δώδεκα χιλιάδων ἐνοριῶν δέν εὐρίσκονται ἐν κοινωνίᾳ μετά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Συγχρόνως μάλιστα εἶναι ὀρατός ὁ κίνδυνος διασπάσεως τῆς ἀνά τήν Οἰκουμένην Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Ὡς πρὸς τόν ἰδιότυπον ἐπιτιμητικό τόνον τοῦ συγκεκριμένου Γράμματος καί τούς ὑπαινιγμούς περὶ ἐπιδράσεως ἡμῶν ἐξ ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ὑποχρεούμεθα νά ὑπενθυμίσωμεν ὅτι τήν ἀδελφικήν ἡμῶν ἀφοσίωσιν ἔχομεν ἐμπράκτως ἀποδείξει ἐπί δεκαετίας, ὅλως δέ ἰδιαιτέρως κατά τὰς Συνάξεις τῶν Προκαθημένων καί εἰς τήν ἐν Κρήτῃ Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, συντονιζόμενοι πρὸς τὰς ἐκάστοτε πρωτοβουλίας τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Κατά καιρούς δέ ἠρθρώσαμεν εὐθαρσῶς τὰς ἀπόψεις ἡμῶν, ἔστω καί συγκρουόμενοι μέ ἀγαπητούς ἀδελφούς ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο πάντοτε χάριν τῆς συνοχῆς καί τῆς προσηκούσης μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδοξίας. Πρόσφατον τεκμήριον ἀνεπηρεάστου γνώμης καί ἀνεξαρτήτου στάσεως αἱ ἀποσταλεῖσαι ἐπιστολαί πρὸς τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καί πάσης Ρωσίας κ. Κύριλλον (10 Ὀκτωβρίου καί 7 Νοεμβρίου 2018).

Τόν βαθύτατον σεβασμόν καί τήν πηγαίαν εὐχαριστίαν πρὸς τόν Οἰκουμενικό Θρόνον, διά τὰς ἐνεργείας ὑπέρ τῆς Ὁρθόδοξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ἐκφράζομεν διαρκῶς ἐμπράκτως ἐπί τρεῖς δεκαετίας. Πεποίθαμεν, ὅμως, ὅτι ἡ γνησία εὐγνωμοσύνη δέν συνεπάγεται κατάργησιν τῆς κριτικῆς θεολογικῆς σκέψεως καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας ἢ ἀπεμπόλησιν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως. Ἀντιθέτως σημαίνει ἠῤῥημένον χρέος νά διατυπώνωνται πάντοτε μετά σαφηνείας καί ἀγαπώσης παρρησίας αἱ ἐκάστοτε ἐκτιμήσεις.

Ἡ ἀνταπόδοσις τῆς τιμῆς ἐγένετο δι' ἔργων. Ἀπεδέχθημεν μίαν ἀνυπολογίστων δυσκολιῶν πρόσκλησιν εἰς Ἀλβανίαν, ἀφέντες δύο ἰδιαιτέρως προσφιλεῖς τομεῖς διακονίας: τήν Ἀφρικὴν καί τήν θρησκευτολογικὴν ἔρευναν καί συγγραφὴν. Ἡ ἐξόχως ἀπαιτητικὴ καί ἀβεβαία ἀποστολή, ἡ

ἀνατεθεῖσα εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πρὸς ἀνασυγκρότησιν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς πλήρως διαλυθείσης Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, συνετελέσθη χάριτι Θεοῦ ἐν θυσιαστικῷ φρονήματι, ἐν στερήσεσιν, ἐν ἀσθενείαις, ἐν κονδύνοις καὶ διωγμοῖς. Ὡς πρὸς τὸ Οὐκρανικὸν ζήτημα, θὰ ἦτο ἀσφαλεστέρα ἡ ἐπιλογή ψευδοῦς συνέσεως, ὥστε νὰ ἀποφύγωμεν τὰ αἰχμηρὰ σχόλια, τὰς ὑβριστικὰς προσωπικὰς ἀνυποστάτους κατηγορίας ἀνευθύνων προσώπων. Ὅμως ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ὁ Πρῶτος τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγαπᾷ καὶ ἔχει ἀνάγκη τὴν ἀπλετον ἀλήθειαν, ἰδίᾳ εἰς περιπτώσεις κρισιμωτάτων Πανορθόδοξων προβλημάτων. Διὰ τοῦτο ἐπανήλθομεν ἐπισημαίνοντες τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν τῶν γεγονότων.

5. Ἡ ἀγωνία ἡμῶν, Παναγιώτατε, παραμένει ἡ διαφύλαξις τῆς Ὁρθοδόξου ἐνότητος, ἀποτελούσης ἀναντικατάστατον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀνά τὸν κόσμον Ὁρθόδοξον μαρτυρίαν. Οἱ τριγμοὶ εἰς τὰς Ἐπισκοπικὰς Συνελεύσεις τῆς Διασπορᾶς καὶ εἰς τοὺς διαχριστιανικοὺς πολυμερεῖς καὶ διμερεῖς διαλόγους εἶναι ἤδη αἰσθητοί.

Σταθερὰ πεποίθησις τῆς κατ' Ἀλβανίαν Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ πολλῶν ἄλλων, εἶναι ὅτι κατὰ τὴν παροῦσαν ἱστορικὴν στιγμήν, πρὸς θεραπείαν τῶν ἐπωδύνων τραυμάτων καὶ δὴ τοῦ ἐπαπειλουμένου Σχίσματος, καθίσταται ἀναγκαῖα Πανορθόδοξός τις Διαβούλευσις, ἀποσκοποῦσα κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν πνευματικὴν στήριξιν ἀπάντων τῶν ἐν Οὐκρανίᾳ Ὁρθοδόξων πιστῶν καὶ προπαντὸς εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς Ὁρθοδόξου συνοχῆς. Καὶ προδήλως εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ συμβάλλωμεν κατὰ δημιουργικὸν τρόπον εἰς τὴν δυσχερεστάτην κρίσιμον αὐτὴν προσπάθειαν. Αἱ ὑφιστάμεναι διαφορετικαὶ ἀντιλήψεις δὲν ἀντιμετωπίζονται διὰ τῆς παρατάσεως μονολόγων, δηλώσεων, ἀλληλογραφίας, διὰ τῆς ἀναμείξεως ἀνευθύνων προσώπων, παραπλανητικῶν σχολιασμῶν, ἀσυναρτήτων δημοσιευμάτων εἰς τὰ Μέσα Κοινωνικῆς Δικτυώσεως. Αἱ κρίσεις ὑπερβαίνονται, συμφώνως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν, διὰ τῆς Συνοδικότητος, ἣτις σημαίνει συνέλευσιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ ἐν προσευχῇ διάσκεψιν τῶν ὑπευθύνων ἐκπροσώπων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τότε, ἐπενεργούσης τῆς Χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἡ Σύνοδος αὕτη δύναται φιλανθρωπευομένη νὰ ἀναζητήσῃ πρωτοτύπους λύσεις ἐπιεικείας, συγγνώμης καὶ καταλλαγῆς καὶ νὰ λάβῃ τολμηρὰς ἀποφάσεις κοινῶς ἀποδεκτάς, ἀποσκοπούσας εἰς τὴν εἰρήνευσιν, τὴν ἐνότητα καὶ τὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν τῶν ἀνά τὴν Οἰκουμένην Ὁρθοδόξων πιστῶν. Καὶ τὸ προνόμιον τῆς συγκλήσεως Πανορθόδοξου Διαβουλεύσεως ἀνήκει ἀδιαμφισβητήτως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Διὰ τῆς παρακλήσεως αὐτῆς περατοῦται ἡ ἀναφορὰ ἡμῶν ἐπὶ τῆς διαδικασίας τοῦ Οὐκρανικοῦ ζητήματος.

Πρὸς ἀποτροπὴν πάντως οἰασδήποτε παρανοήσεως, διευκρινίζομεν ὅτι, εἰς περίπτωσιν τραγικῆς καταλήξεως εἰς Σχίσμα (ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ ἐπιτρέψῃ!), ἡ κατ' Ἀλβανίαν Ὁρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία θὰ παραμένῃ σταθερῶς ἐν ἀληθευοῦσῃ ἀγάπῃ μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Διάγοντες τὴν κατανυκτικὴν περίοδον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὀλοψύχως δεόμεθα, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι Θεὸς χαρίζηται ἀκλόνητον ὑγείαν καὶ ἀγιοπνευματικὴν δύναμιν εἰς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα, ἐπαναλαμβάνοντες τὴν προσφιλῆ εἰς Αὐτήν, καὶ εἰς ἡμᾶς, ἀποστολικὴν δοξαστικὴν βεβαιότητα: «Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ

νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἢ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· ἀμήν.» (Ἐφ. 3:20-21).

Ἐπί δέ τούτοις, ἀσπαζόμενοι Ἰμᾶς φιλήματι ἀγίῳ, διατελοῦμεν μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ, «δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα» (Ἐβρ. 2:10).

Ἐν Τιράνοις, 21 Μαρτίου 2019

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος,

(Ὑπογραφή)

+ Ἀναστάσιος
Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας

---

(1) Athanasius Theol., De decretis Nicaenae synodi Chapter 36, section 7, line 2 TLG

2) Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας (62-1934), Ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009, σελ. 179-180.

(3) «Μένειν ἐν τῇ ἑαυτοῦ πόλει καὶ μηδεμίαν ἐξουσίαν ἔχειν μήτε προχειρίζεσθαι μήτε χειροθετεῖν μήτε ἐν χώρᾳ μήτε ἐν πόλει ... ἐπὶ δὲ τοῦ Μελιτίου προσώπου οὐκέτι τὰ αὐτὰ ἔδοξε διὰ τὴν ἀνέκαθεν αὐτοῦ ἀταξίαν καὶ διὰ τὸ πρόχειρον καὶ προπετεὲς τῆς γνώμης, ἵνα μηδεμία ἐξουσία ἢ αὐθεντία αὐτῷ δοθῇ ἀνθρώπῳ δυναμένῳ πάλιν τὰς αὐτὰς ἀταξίας ποιῆσαι. Athanasius Theol., De decretis Nicaenae synodi Chapter 36, section 7, line 2 TLG

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/46498/>